

A radikális párt szegedi alakulása.

— Jászi Oszkár dr. beszéde. —

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délelőtt tartotta az Országos Polgári Radikális Párt első vidéki népgyűlését a Korzó-mozi nyári helyiségében. Kétezer-nél több ember vett részt a népgyűlésen és mindvégig figyelemmel hallgatta a szónokok fejtegetéseit. — A hallgatóság között nagy számmal volt képviselve egy a kereskedő és iparos osztály, mint a lateiner elemek és az ipari munkásság.

Az alakuló gyűlésen megjelentek Szöri József dr. üdvözölte és Hollós József dr.-t ajánlotta a gyűlés elnökéül.

Hollós József megnyitó beszéde után, melyben az alakulás jelentőségét vázolta, Goda Géza dr. fejtette ki a párt programjának tudományos alapjait és ezen alap szilárdágában bizva, nagy jövőt jósol a pártnak. Utána Szász Zoltán foglalkozott behatóan a nemzetiségi kérdéssel, melynek demokratikus megoldásától várja a magyar demokratizmust ért gyakran alapos vádak megszüntetését.

A gyűlés kiemelkedő eseménye Jászi Oszkár dr. nagyhatalú, hatalmas beszéde volt, melynek keretében a mai Magyarország minden gazdasági és kulturális kérdésére rávilágított.

A polgárság értelmi nevelésének elsőrendű szükségességét kiemelve, Jászi is a nemzetiségi kérdésre tér át és kimutatta, hogy a közel jövő nemzetközi viszonylataiban csak a demokratikus nemzetiségi politika hatása alatt egységesé vált népi Magyarország maradhat fent.

A Polgári Radikális Párt — folytatja Jászi — nem a vezérek, hanem a közlegények pártja kíván lenni, mert nem akarja, hogy ismétlődjen az az eset, mikor a választójogi harcban a vezéreket éppen azok hagyják cserben, akik legtöbbet szavaltak a választójogról. A hazafiatlanság vádjára nem reagálunk — mondja, — mert ezek a vádak mindig felhangzanak, azokkal szemben, akik a népjogok kiterjesztéséért küzdenek. Hamis az a vád is, hogy a radikális párt a vallásnak ellensége. A párt küzd a lelkiismereti szabadságért, ennek része a vallásszabadság,

tehát küzd a párt minden vallás szabadságáért. A szekularizáció jogi alapja az állam szükségjoga, mely igénybeveendő, ha az óriási kötött birtokok folytán mindig emelkedő kivándorlás miatt az országot az elvérzés veszélye fenyegeti. Az elvérzésnek ezt a folyamatát a helyes birtokpolitika és az intenzív gazdálkodás fogja megállítani. Minden ipari és forgalmi érték a termelés fölöslegéből származik, ezért okszerű gazdálkodás maga után vonja a fogyasztók fizetőképességét is. A Polgári Radikális Párt programja mély szükségérzeteket elégít ki, ezért a párt diadalmaskodni fog, — fejezte be.

A percekig tartó tetszésnyilvánítás után Zigány Zoltán, a magyar népoktatás, majd a közép- és felsőfoku oktatás kérdéséről mondott beszédet. Szerinte a magyar népoktatás elhanyagolt állapotban van ma is.

Ezután Halasi Béla dr. fejtette ki, hogy mily érdekek fűzik a kereskedő és iparos osztályt az új párthoz. Végül Hollós József dr. záróbeszéde után Szöri József dr. terjesztett elő határozati javaslatot, mely szerint az Országos Polgári Radikális Párt Szegeden megalakul, de egyelőre nem választ tisztikart, hanem az előkészítő bizottság kezében hagyja a párt további szervezését.

Érdekesnek találjuk itt megemlíteni, hogy a *feministák egyesülete* harminc taggal képviseltette magát a gyűlésen.

A katonák védői. Néhány nap mulva nyilvánosságra kerül azoknak az ügyvédeknek a névsora, akik mint katonai védők jelentkeztek a hadbíróságok előtt megtartandó tárgyalásokhoz. *Julius elsején* lép életbe az új katonai bünvádi perrendtartás, hatalmas szervezettel várja egy a hadsereg, mint a honvédség a reformot, még csak a katonai védők lajstroma van hátra. A *budapesti* ügyvédi kamara területén nem kevesebb, mint ötszázhatvankét ügyvéd jelentkezett katonai védői tisztségre. A *szegedi* ügyvédi kamara területén eddig 53, *Aradon* 38, *Kassán* 26, *Temesváron* 50, *Szabadkán* 22, *Balassagyarmaton* 10 ügyvéd jelentkezett.

Szeged fogadalmi ünnepe.

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délelőtt tették le ünnepélyes egyházi szertartás keretében az épülő fogadalmi templom alapkövét. A város katolikus polgárságának történelmi ünnepén Jankovich Béla dr., vallás- és közoktatásiügyi miniszter képviselte a kormányt. Az egyházi szertartást Glattfelder Gyula dr. csanádmezei püspök végezte nagy papi segédlettel.

Az ünnepség reggel kilenc órakor kezdődött. A Templom-teret ezrével özönlötte el a közönség, úgy, hogy a rend fontartása érdekében kordont kellett vonni. A kordonon belül csak a különböző hatóságok, a katonaság képviselői, a papság tagjai, az egyesületek kiküldöttei, a vidéki vendégek és az énekkarok foglalhattak helyet. Közvetlenül a kordon mellett állottak fel a Máriás selyemzászlókkal fölvonult katolikus egyesületek, testületek, iskolák.

A szertartás a szabadban, a templom bejárata előtt vörösdrapériás baldachin alatt folyt le. Ott helyezték el az oltárképet és a szertartáshoz szükséges szent eszközöket. Kilenc órakor elsőnek érkezett meg a szertartásra Glattfelder Gyula dr. megyés püspök titkára Pacha Ágoston oldalkanonok kíséretében, azután Blaskovics Ferenc kanonok Várhelyi József címzetes kanonok kíséretében. Röviddel ez után robogtak a Templom-terre a város hintói, az elsőben Jankovich Béla dr. kulturális miniszter ült Cicatricis Lajos dr. főispán társaságában, a többiekben a hatóság tagjai: Lázár György dr. polgármester, udvari tanácsos szintén megjelent az ünnepen, autón érkezett családja társaságában s az autón nézte végig az ünnepi szertartást.

A megérkezés után néhány perccel megkezdődött a mise. Glattfelder Gyula dr. püspöki diszruhában végezte a funkciókat, amelyeknél segédkeztek neki: Blaskovics Ferenc, Pacha Ágoston, Várhelyi József, Kiss János, Bezdán János, Kiss Gyula, Henny Ferenc dr., Lamberg Dezső, Breizach Béla, Németh József. Az istentisztelet alatt az egyházi énekeket a katolikus tanítóképző intézet énekkara adta elő Naszády József tanár vezetésével.

A rövid mise után a fogadalmi templom alapépitményének hátsórészén, ahová

Napfordulás.

Irta: Anatole France.

Egy asszony lebegett el madárdaltól hangos május-hajnalon a fásor százéves akácainak árnyékában.

Alakja, mintha oda lett volna lehellve az utat szegélyező tejszínű virágszirmok és harmattól csillogó bokrok közé, melyek hódolva bókolanak feléje szoknyájának halk hullámokat verő mozgására.

A falombokon átsurránó napsugár előelővillant zöld börtönéből, hogy orozva körülcsokolhassa az édes alakot, amikor pedig a fásor hézagainál előzönlötte alakját a verőfény, az olyan volt, mint a myrhaüstben uszó, aranytól sugárzó kehely az urnapi körmenetben.

Olyan fehérén sugárzó, olyan üdítő volt ez a jelenet, mint a törékeny chárának kristályvizben lebegő képe.

Hullámos járással haladt tova s úgy tetszett, mintha lépteinek rhytmusára csendülnének fel a gyöngyvirág harangocskái.

Piros napernyője a piükkösti virágoskert színes ígérete gyanánt uszott a szétáramló, fénytől mámoros illatban.

A kéz szórakozottan forgatta az ernyőt: talán maga sem tudta, hogy annak mozgása biztató ígéretet ír a légbe:

Visszajövök!

Nem igaz, hogy lenne érzékiük a nőknek, mely megéreztetné velük a reájuk, tapadó sóvár nézést.

Ha volna ilyen, annak az asszonynak el

kellett volna tikkadnia az epedő utánanézés perzselése alatt! Le kellett volna roskadnia a lángoló tekintet égetése alatt! Ki kellett volna gyulnia a lobogó szenvedély izzó polyp karjaiban, melyek fojtogató öleléssel gyűrűzték körül távolba vesző törékeny alakját!

Az asszony nem érezte meg, hogy rabul ejtett férjépillantás tapad rája, kitartóan, mohón, kutatóan és le nem válik róla, míg csak az elvesztő távolságon át olvasható maradt a biztatás:

Visszajövök!

A férfi megigézve maradt állva.

De hiába tünt el előle a bájos kép, a varázslat tovább játszott vele.

Ugy érezte, mintha megértené a páriát hívó madárnak zengő szavát; mintha arcot, édes arcot öltene a fehérén nyíló virágok szirmai és ezerszeresen hozná vissza az eltiúnt víziót. A remegő napgyűrűkben csak az ő arcával találkozott s mikor szemét behunyva lehellte be a hajnalfényben született illatot, két karját vágyakozva tárta ki, mert az imádott lény közelségét vélte érezni.

„Vissza fogsz jönni!” sugta álmodozva és szavakat keresett, melyekkel üdvözölni fogja.

Ha most térne vissza! Milyen tirádát tudna mondani abból a himnusból, melyet az ébredő tavasznak lelket nyitogató némasága hallelujáz!

Milyen egekig érő symphonia támadna abból, ha elmondhatná neki azt az olthatlan

vágyakozást, ami a bokrokról, faágakról hangzik alá a zendülő ajkakról! Ha ez az ő szívéen átsűrődve kerülhetne kimondásra! Milyen Paeon támadna abból!

Milyen eleven, vértkergető szavakba tudná önteni azt az öntudatlan, szüzi epedést, mely a gyöngyvirágok gariglionjáról hangzik feléje. Milyen forrón ölelkező rimelket találna ahhoz az aetheri énekhez, melyet a haldokló ibolya halk kytherája küld a verőfényhez.

Vagy ha ő festő lenne! Hogy meg tudná rabolni az égnek fénylését, hogy meg tudná lopni a mezők palettáit, fákora szedve le annak színeit, csak hogy felvilhesse arra a vászonra, melyen szerelmét öltöztetné byzanci pompába!

Igy ábrándozott a férfi; az asszony pedig nem jött.

De az nem tette türelmetlenné a kitartót. Hisz elméje csak az Ideállal foglalkozott. Annak arcát látta visszamosolyogni az aláhanyatló nap káprázatában. Annak hangját vélte suttogni a támadó szellő zizegésében. Az ő közeledéséről hozott hírt az alkony szárnyain érkező petunia-illat.

Eljött az est és eljött az éj...

Csak az asszony nem tért vissza.

És megismétlődött az éjjeli virrasztás és megismétlődött az ébrenlét álmodozása százszor és százszor.

Az asszony nem jött.

Nem jött; pedig elmúlt a lombokat falkasztó tavasz; elmúltak az érzékeket korbácsoló nyári éjjelek; elkövetkezék az ábrándokat magával hozó ős.